

Không để ô nhiễm môi trường thành nỗi đau kéo dài

Xã Văn Môn, Yên Phong, Bắc Ninh những ngày cuối tháng 11. Nắng hanh hao trên những con đường. Những ngày qua, Công an tỉnh Bắc Ninh, Công an huyện Yên Phong chủ công phối hợp với

các lực lượng chức năng tổ chức tuần tra kiểm soát 24/24h, đồng thời kiểm tra tại các cơ sở sản xuất trong cụm công nghiệp nhà dân, đình chỉ, xử phạt các cơ sở vi phạm nên ô nhiễm. Bước đầu,

không còn tình trạng đổ trộm xỉ thải; các cơ sở bị đình chỉ không còn tiếp tục hoạt động. Mốc 31/12/2024, toàn bộ các xưởng đúc nhôm trong làng nghề Mẫn Xá phải dừng hoạt động đang đến rất

gần nên người dân Mẫn Xá mong chờ quyết định rõ ràng về chuyển đổi ngành nghề để họ có thể tiếp tục làm việc, sinh sống tại quê hương sau khi không còn được làm nghề truyền thống.

Việc kiên quyết giải quyết dứt điểm tình trạng ô nhiễm môi trường tại các làng nghề ở Bắc Ninh là quyết định rất đúng đắn của Tỉnh ủy, UBND tỉnh, bởi các vi phạm này tồn tại đã quá lâu, ảnh hưởng không chỉ đến môi trường mà còn ảnh hưởng lâu dài đến sức khỏe, cuộc sống của người dân và ảnh hưởng tới sự phát triển chung của tỉnh.

Nhức nhối ô nhiễm môi trường ở Văn Môn

Thôn Mẫn Xá, xã Văn Môn, Yên Phong, Bắc Ninh có khoảng 943 hộ dân với 3.507 nhân khẩu, có 154 cơ sở cơ đúc nhôm. Người dân trong thôn chủ yếu sống bằng nghề kinh doanh phế liệu, buôn bán và cơ đúc nhôm. Thôn hầu như không còn đất sản xuất nông nghiệp nên thu nhập của người dân phụ thuộc lớn vào các ngành nghề trên. Nghề cơ đúc nhôm ở Mẫn Xá đã có từ nhiều đời trước, tất cả các khâu cơ đúc nhôm đều làm thủ công, lạc hậu, không qua trung gian xử lý nào mà thải trực tiếp ra môi trường làm ô nhiễm nước, không khí, đất trong khu vực. Chất thải rắn (than lò, bã, xỉ) phát sinh từ các cơ sở hiện tồn đọng khoảng 400 nghìn tấn chưa xử lý được. Với hàng trăm lò đúc nhôm hoạt động suốt ngày đêm khiến người dân làng nghề tái chế nhôm Mẫn Xá luôn sống trong cảnh mịt mờ khói bụi, ngạt thở bởi mùi hóa chất và bị bủa vây bởi hàng đống chất thải cao như núi. Mẫn Xá được coi là một trong những làng nghề ô nhiễm nhất cả nước.

Ngày 8/8/2016, UBND tỉnh Bắc Ninh đã có quyết định thành lập Cụm công nghiệp (CCN) làng nghề Mẫn Xá với diện tích 26,54ha. Chủ đầu tư là Công ty cổ phần tập đoàn Hanaka; tổng mức đầu tư 490 tỷ đồng; quy mô lao động 3.200 người. Mục tiêu thành lập CCN làng nghề Mẫn Xá nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho người dân địa phương, các nhà đầu tư phát triển sản xuất công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp và dịch vụ, đồng thời di dời các hộ cơ đúc nhôm, sản xuất kinh doanh nhỏ lẻ vào sản xuất tập trung, giảm thiểu ô nhiễm môi trường trong khu dân cư. Tuy nhiên, sau khi thành lập CCN làng nghề Mẫn Xá đến nay đã hơn 8 năm, nhưng mục tiêu giảm ô nhiễm môi trường ở Văn Môn gần như không thực hiện được bởi chính CCN cũng vi phạm về môi trường như xây dựng không đúng quy hoạch, chia lô không đúng quy định; vi phạm về PCCC... Mặc dù chưa đủ

Bài 1: Quyết tâm giải quyết ô nhiễm

Công an tỉnh Bắc Ninh bắt giữ xe đổ trộm phế thải.

điều kiện hoạt động, chưa được phép bán nhưng đến nay, chủ đầu tư đã bán gần hết diện tích đất trong CCN. Cụ thể, hiện nay, CCN Mẫn Xá được chia 666 lô đất, hiện cụm có 77 cơ sở đang hoạt động. Trong quá trình sản xuất, 100% cơ sở không có hồ sơ, thủ tục về môi trường, không có giấy phép môi trường, đăng ký môi trường; không có biện pháp thu gom, xử lý bụi, khí thải, chất thải rắn theo quy định, gây ô nhiễm môi trường trầm trọng. Kết quả quan trắc môi trường ở Văn Môn cho thấy tình trạng ô nhiễm nghiêm trọng, đặc biệt từ quá trình cơ đúc nhôm, với các chỉ tiêu vượt quy chuẩn từ 1,2 đến 2,8 lần. Nước thải từ sản xuất và sinh hoạt cũng gây ô nhiễm nặng, với lượng chất thải rắn hàng ngày từ 35 đến 40 tấn.

Với quyết tâm giải quyết dứt điểm ô nhiễm môi trường ở đây, từ năm 2016 đến nay, tỉnh Bắc Ninh đã có nhiều chỉ đạo. Đặc biệt, năm 2024, Tỉnh ủy, UBND tỉnh Bắc Ninh đã ra "tối hậu thư" quyết tâm xử lý ô nhiễm môi trường trên địa bàn, trong đó có Văn Môn. Liên tiếp trong tháng 11/2024, Chủ tịch UBND tỉnh Bắc Ninh Vương Quốc Tuấn đã 2 lần trực tiếp kiểm tra tại thôn Mẫn Xá, chỉ đạo rất ráo các giải pháp thực hiện trong thời gian tới với quyết tâm "không để ô nhiễm môi trường thành nỗi đau kéo dài".

Đồng chí Nguyễn Hoàng Gia, Chủ tịch UBND xã Văn Môn cho biết, qua tuyên truyền người dân đã nhận thức được ô nhiễm môi trường liên quan lâu dài đến sức khỏe, vì nồng độ chỉ trong máu cao, các bệnh về hô hấp, ung thư cao hơn. Đến nay,

mặc dù chưa có một công trình khoa học hay kết quả khám, sàng lọc tổng thể nào nhưng tỷ lệ người mắc các bệnh về hô hấp, mắt... trên địa bàn cao hơn các địa phương khác. Để chống việc đổ trộm thải, cấp ủy, chính quyền xã đã chỉ đạo các lực lượng phối hợp với Công an tuần tra, kiểm soát để phát hiện, ngăn chặn, lắp camera ở các khu vực vắng. Tuy nhiên, các đối tượng thường đi xe máy, chở theo vài bao xỉ thải, khi thấy vắng người là đẩy xuống đường rồi bỏ đi nên việc xử lý gặp nhiều khó khăn. Nay có Công an tỉnh, Công an huyện phối hợp tuần tra kiểm soát (TTKS) khép kín nên không còn việc đổ thải trộm.

24/24 giờ ở làng nghề Mẫn Xá

24h đêm cuối tháng 11, trời khá rét nhưng các đường ra vào làng nghề và CCN Mẫn Xá vẫn sáng đèn. Các phương tiện TTKS của Công an Bắc Ninh vẫn tuần tra trên đường. Mỗi ngày 3 ca, mỗi ca 8 tiếng, các thành viên tổ chốt thực hiện TTKS các cửa ngõ ra vào CCN và làng nghề Mẫn Xá. Do lực lượng chức năng làm việc quyết liệt nên đến thời điểm này không còn tình trạng đổ thải trộm. Trước đó, khoảng 20h30 ngày 25/10, Công an huyện Yên Phong phát hiện 2 đối tượng điều khiển hai xe ô tô chở xỉ thải nhôm tập kết tại nhà máy Tahaka, xã Đông Tiến đi đổ xỉ thải trái phép tại cánh đồng thôn Trác Bút, thị trấn Chờ. Qua lời khai của các đối tượng, Công an huyện Yên Phong tiếp tục kiểm tra tại nhà máy Tahaka phát hiện tập kết một đống xỉ thải lớn nhưng chưa kiểm đếm và xác định khối lượng do đêm tối cùng một xe ô tô BKS 99C-115.54

đang đỗ bên cạnh trên thùng xe cũng có các bao chứa xỉ thải. Công an huyện đã xác định được chủ chất thải là Nguyễn Thị Linh, SN 2003, thôn Trác Bút, thị trấn Chờ. Hiện Công an huyện đã hoàn thiện các thủ tục lấy mẫu phân tích chất thải, đồng thời yêu cầu chủ sở chất thải ký hợp đồng chuyển chất thải đi xử lý theo quy định và tiến hành tạm giữ 3 phương tiện chở xỉ thải.

Ngày 2/11, Phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về trật tự quản lý kinh tế và chức vụ, môi trường, Công an tỉnh phối hợp với Công an huyện Yên Phong bắt quả tang Nguyễn Văn Hoàn, 31 tuổi, ở thôn Mẫn Xá, xã Văn Môn đang có hành vi đổ trái phép chất thải là xỉ nhôm tại bãi rác khu Đồng Cây, thôn Mẫn Xá. Bước đầu đấu tranh, Hoàn khai nhận được thuê dùng xe công nông tự chế vận chuyển 12 chuyến xỉ nhôm từ Công ty TNHH Nhôm Thời Đại mới tại CCN Mẫn Xá đổ tại khu vực trên. Tổ công tác đã khám nghiệm hiện trường, lấy 12 mẫu chất thải, tiến hành cân được 9.450kg chất thải và tạm giữ xe công nông. Tính từ tháng 8/2023 đến nay, Công an huyện Yên Phong đã phát hiện và tịch thu gần 20 xe công nông tự chế dùng để đổ xỉ thải trái phép.

Thượng tá Nguyễn Khắc Trinh, Trưởng Công an huyện Yên Phong cho biết, thực hiện chỉ đạo của tỉnh, Đại tá Bùi Duy Hưng, Giám đốc Công an tỉnh đã chỉ đạo quyết liệt, sát sao, yêu cầu lực lượng Công an tuần tra kiểm soát xử lý vi phạm đổ thải, phối hợp với các lực lượng chức năng vận động người dân tự giác tháo dỡ lò đúc nhôm để chuyển đổi nghề nghiệp. "Chúng tôi đã lập 6 tổ chốt kiểm tra các phương tiện ra, vào thôn Mẫn Xá và CCN làng nghề Mẫn Xá xã Văn Môn. Mỗi tổ chốt gồm 18 thành viên là các cán bộ của Công an tỉnh, Công an huyện Yên Phong và lực lượng an ninh trật tự cơ sở xã tại Văn Môn hoạt động 24/24h. Các tổ chốt có nhiệm vụ kiểm tra, phát hiện, xử lý đối với các hành vi vi phạm về môi trường, nhất là việc vận chuyển nguyên vật liệu, xỉ thải, chất thải, rác thải công nghiệp... ra, vào CCN làng nghề Mẫn Xá và các cơ sở cơ đúc kim loại trên địa bàn thôn Mẫn Xá, xã Văn Môn. Song song với công tác kiểm tra, kiểm soát, chúng tôi tăng cường tuyên truyền, phổ biến các chủ trương, chính sách pháp luật của Nhà nước, nâng cao ý thức bảo vệ môi trường cho quần chúng nhân dân và các cơ sở sản xuất kinh doanh. Từ đó, tạo sự đồng thuận của nhân dân và

doanh nghiệp trong việc giải quyết vấn đề ô nhiễm môi trường lại làng nghề Mẫn Xá" – Thượng tá Nguyễn Khắc Trinh cho biết.

Cùng với việc TTKS, xử lý vi phạm, phối hợp tuyên truyền, Đoàn liên ngành của tỉnh Bắc Ninh do Đại tá Phạm Văn Lương, Phó Giám đốc Công an tỉnh làm Trưởng đoàn đã tổ chức kiểm tra việc thực hiện các quy định của pháp luật về môi trường, phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ, quy hoạch xây dựng đối với CCN Mẫn Xá và các cơ sở sản xuất trong CCN Mẫn Xá, huyện Yên Phong. Đại tá Phạm Văn Lương cho biết, với quan điểm làm việc "không có vùng cấm, không có ngoại lệ", công tác kiểm tra được Đoàn liên ngành thực hiện đồng bộ, quyết liệt nhằm xử lý dứt điểm tình trạng ô nhiễm môi trường tại làng nghề xã Văn Môn theo đúng lộ trình. Công tác kiểm tra được Đoàn liên ngành thực hiện quyết liệt, đảm bảo tuân thủ các quy định của pháp luật, khách quan, toàn diện, thận trọng, tỉ mỉ có sự chứng kiến của VKSND huyện Yên Phong và sự chứng kiến của cấp ủy, chính quyền địa phương nhằm chỉ rõ những tồn tại, sai phạm.

UBND tỉnh Bắc Ninh đã ra nhiều quyết định xử phạt các công ty, cơ sở vi phạm, trong đó, chỉ tính riêng ngày 20/11, đã có 16 Quyết định xử phạt vi phạm hành chính về môi trường, PCCC và cứu nạn cứu hộ, quy hoạch, xây dựng đối với chủ đầu tư và các cơ sở sản xuất trong CCN làng nghề Mẫn Xá với tổng số tiền gần 8,7 tỷ đồng; ngày 25/11 ban hành 6 quyết định xử phạt vi phạm hành chính với tổng số tiền xử phạt gần 2,8 tỷ đồng; ban hành 11 quyết định xử phạt với tổng số tiền gần 4,2 tỷ đồng... Điển hình, xử phạt Công ty cổ phần Tập đoàn Hanaka - chủ đầu tư hạ tầng CCN làng nghề Mẫn Xá về các lỗi: tổ chức xây dựng công trình không có giấy phép xây dựng; không có giấy phép về môi trường; không hoàn thành việc xây lắp, lắp đặt hệ thống thu gom, xử lý nước thải của Cụm công nghiệp; không lập hồ sơ quản lý, theo dõi hoạt động phòng cháy chữa cháy và cứu nạn cứu hộ; đưa công trình vào hoạt động khi chưa có văn bản chấp thuận kết quả nghiệm thu về phòng cháy chữa cháy với tổng số tiền 888 triệu đồng. Đồng thời, đình chỉ hoạt động của nguồn phát sinh chất thải mà không có giấy phép môi trường tại CCN làng nghề Mẫn Xá 4 tháng 15 ngày.